

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta lesnická a dřevařská
Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku
Národního parku Křivoklátsko**

Bakalářská práce

Autor: Adéla Zlatohlávková
Vedoucí práce: doc. Ing. Roman Sloup, Ph.D.

2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Adéla Zlatohlávková

Podnikání ve dřevozpracujícím a nábytkářském průmyslu

Název práce

Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko

Název anglicky

Sociological surveys of the public opinion on the possible establishment of the National Park „Křivoklátsko“

Cíle práce

Bude provedeno sociologické šetření na vybraném vzorku obyvatel v uvedené oblasti podle dotčených katastrálních území se zaměřením především na jejich názory na současný stupeň ochrany přírody a předpokládanou změnu na Národní park Křivoklátsko. Bude provedena také komparace s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska.

Metodika

Bude vytvořen relevantní dotazník v rozsahu 21 až 30 otázek. Bude provedeno sociologické šetření reprezentativního vzorku obyvatel různého věku a vzdělání s bydlištěm v katastrálních územích dotčených předpokládanou změnou vzniku Národního parku Křivoklátsko. Bude následovat provedení vyhodnocení dotazníkového šetření a komparace výsledků s podobným šetřením provedeným pracovištěm FLD již více jak před 12 lety v oblasti Křivoklátska v podobě tabulek a grafů s příslušným komentářem a případně s návrhem, zda doporučit (či nikoliv) vznik Národního parku Křivoklátsko s ohledem na veřejné mínění obyvatelstva s bydlištěm v dotčené oblasti.

Doporučený rozsah práce

30-50 stran

Klíčová slova

sociologické šetření, Národní park, Křivoklátsko, CHKO

Doporučené zdroje informací

HAGUE, P. N. Průzkum trhu: příprava, výběr vhodných metod, provedení, interpretace získaných údajů. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2003. 234 s. Business books. ISBN 80-7226-917-8

KOTLER, P. a kol. Moderní marketing: 4. evropské vydání. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2

ŘEZANKOVÁ, H. Analýza dat z dotazníkových šetření. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Roman Sloup, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 3. 5. 2016

doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 1. 2017

prof. Ing. Marek Turčáni, PhD.

Děkan

V Praze dne 18. 04. 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „**Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko**“ vypracovala samostatně pod vedením doc. Ing. Romana Sloupa, Ph.D. a použila jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Romanu Sloupovi, Ph.D. za ochotu při vedení mé práce a za cenné připomínky, které mi při psaní práce velice pomohly.

Sociologické šetření veřejného mínění o možném vzniku Národního parku Křivoklátsko

Souhrn

Cílem této bakalářské práce bylo provedení sociologického šetření veřejného mínění obyvatel žijících na území, kterého by se vznik Národního parku Křivoklátsko týkal. Použitím dotazníků byla získána potřebná data, která byla zpracována a následně vyhodnocena. Hlavním cílem bylo zjistit názor obyvatel na možnost vzniku národního parku a dále tyto výsledky porovnat s výsledky dotazníkového šetření, provedeného v roce 2004 na stejné téma.

Na základě těchto výsledků se zjistilo, že respondenti jsou spokojeni se stávajícím způsobem ochrany, jako je Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko nebo národní přírodní rezervace, a o vznik národního parku nemají zájem. Důvodem jsou pravděpodobně omezení, která by spolu s vyhlášením národního parku vznikla a dále také vznik Lesnického parku Křivoklátsko v roce 2010, který je dle jejich názoru vhodnou alternativou k národnímu parku.

Klíčová slova: sociologické šetření, Národní park, Křivoklátsko, CHKO

Sociological surveys of the public opinion on the possible establishment of the National Park „Křivoklátsko“

Summary

The goal of this bachelor thesis is to perform a sociological survey of the public opinion of people living in area, which the creation of National park Křivoklátsko concerns. The data needed was obtained with the use of questionnaires, then processed and evaluated. The main goal was to find out what is the residents' opinion concerning the creation of National Park and comparing these results with result of survey conducted in 2004 focusing on the same topic.

Based on these result, it was found that respondents are satisfied with the current way of protection, such as the protected landscape area of Křivoklátsko or national nature reserve, and are not interested in the creation of National Park. Reason for this are presumably the restrictions that would arise along with the creating of the National Park and also the creation of Křivoklátsko Forest Park in 2010, which in their opinion is a suitable alternative to National Park.

Keywords: Sociological surveys, National park, Křivoklátsko, CHKO

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce	12
3	Základní pojmy	13
3.1	Pojetí a význam sociologie a sociologické šetření.....	13
3.1.1	Sběr dat a základní techniky	13
3.1.2	Otázky.....	15
3.1.3	Dotazník.....	15
3.1.4	Komparace	17
3.2	Ochrana přírody v ČR	17
3.2.1	Národní parky	18
3.2.2	Chráněná krajinná oblast	19
3.2.3	Národní přírodní rezervace	20
3.2.4	Přírodní rezervace	21
3.2.5	Národní přírodní památka	21
3.2.6	Přírodní památka	21
3.2.7	Přechodně chráněná plocha	21
3.2.8	Natura 2000.....	22
3.3	Lesnický park	22
4	Metodika	24
5	Výsledky sociologického šetření 2016	25
5.1	Názor respondentů na zvýšení ochrany území a na omezení s tím spojené.....	26
5.2	Závěrečný názor respondentů na kvalitu ochrany území	32
5.3	Heslovité vyjádření respondentů k prohřeškům vůči životnímu prostředí	33
5.4	Identifikace respondentů	34
5.5	Vlastní vyjádření respondentů.....	36
6	Komparace anketního šetření provedeného mezi občany v letech 2004 a 2016 ...	37
6.1	Komparace názorů respondentů na zvýšení ochrany životního prostředí.....	37
6.2	Komparace závěrečného názoru respondentů na kvalitu ochrany životního prostředí.....	41
6.3	Komparace identifikační části obyvatel	42
7	Diskuze	45
8	Závěr	46
	Seznam literatury a použitých zdrojů	47
	Seznam příloh	50
	Přílohy	51

Seznam obrázků

Obrázek 1 Značka informující o zákazu vstupu mimo vyznačené cesty, (vlastní zdroj). ...	19
Obrázek 2 Logo Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, (dostupné z WWW: http://www.jablko.cz/Priroda/Ekologie/Priro_ekolo_5.htm , 2017-04-06).	20
Obrázek 3 Informační cedule - Národní přírodní rezervace Týřov, (vlastní zdroj).....	21
Obrázek 4 Logo Lesnického parku Křivoklátsko, (dostupné z WWW: https://lesycr.cz/pece-o-les/lesnicke-parky-v-cr/aktualne/PublishingImages/logo-lespark.jpg , 2017-04-06).	22
Obrázek 5 Mapa Lesnického parku Křivoklátsko, (dostupné z WWW: http://rakovnický.denik.cz/zpravy_region/chteji-lesnický-park-krivoklatsko20100209.html , 2017-04-06)	23
Obrázek 6 Mapa případného Národního parku Křivoklátsko, (dostupné z WWW: http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/brabec-narodni-park-krivoklatsko-by-mohl-byt-vyhlasen-pristi-rok/1185740 , 2017-04-06).	25

Seznam tabulek

Tabulka 1 Podobnost otázky č. 9 a č. 16	29
Tabulka 2 Porovnání otázek č. 3, č. 11 a č. 13	31
Tabulka 3 Otázky týkající se Lesnického parku Křivoklátsko	32
Tabulka 4 Porovnání otázek týkajících se vzniku Národního parku Křivoklátsko	33
Tabulka 5 Pohlaví respondentů.....	34
Tabulka 6 Věk respondentů	34
Tabulka 7 Vzdělání respondentů	35
Tabulka 8 Zaměstnání respondentů	35
Tabulka 9 Bydliště respondentů	35
Tabulka 10 Porovnání otázky o případném vzniku NP z roku 2016 a 2004	37
Tabulka 11 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004.....	38
Tabulka 12 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004.....	39
Tabulka 13 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004.....	41
Tabulka 14 Komparace dotazníkového šetření provedeného mezi trvale a přechodně žijícími obyvateli v dotčených obcích v letech 2004 a 2016	42
Tabulka 15 Demografie obyvatel	44

Seznam grafů

Graf 1 Grafické zobrazení otázky „Souhlasíte s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko?“	26
Graf 2 Grafické zobrazení otázky „Očekáváte snazší přístup k dotacím?“	29

Seznam zkratek

NP – národní park

CHKO – chráněná krajinná oblast

NPR – národní přírodní rezervace

apod. – a podobně

např. – například

tj. – to je

MŽP – ministerstvo životního prostředí

ČR – Česká republika

cca – přibližně

aj. - a jiné

1 Úvod

V dnešní době si lidé čím dál tím častěji uvědomují, že přírodu je třeba opatrovat a vážit si jí. Proto vznikají různé formy její ochrany, jako jsou národní parky, národní přírodní rezervace, chráněné krajinné oblasti, přírodní památky a další formy. Vznikají místa, která mohou být využívána k rekreaci a turistice. Místa, kde si lidé odpočinou, poznají spousty nových rostlin i zvířat nebo navštíví hrady a zámky, v kterých se odráží historie naší země.

Vznik národního parku Křivoklátsko by možná zajistil lepší ochranu přírody nebo zvýšil turistický ruch, ale zároveň by výrazně ovlivnil život lidí, kteří v řešené oblasti žijí. Je proto potřeba položit si otázku, zda toto území není v dnešní době již dostatečně chráněno a jestli je zde další forma ochrany přírody potřeba.

Z tohoto důvodu vznikl dotazník, jehož výsledky jsou uvedeny v této práci. Výsledky, díky kterým se zjistí názor obyvatel na tuto problematiku.

Toto téma jsem si zvolila, protože bydlím nedaleko Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a problematika týkající se vzniku Národního parku Křivoklátsko mě zaujala a chtěla jsem se o tématu dozvědět víc.

2 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je provedení sociologického šetření na vybraném vzorku obyvatel podle dotčených katastrálních území v oblasti navrhované pro vznik Národního parku Křivoklátsko. Pomocí obdržených dotazníků byl zjištěn názor respondentů na současný stupeň ochrany přírody a názor na předpokládanou změnu na Národní park Křivoklátsko. Součástí práce je vyhodnocení dotazníků a následná komparace s výsledky sociologického šetření z roku 2004.

3 Základní pojmy

3.1 Pojetí a význam sociologie a sociologické šetření

Sociologie je jednou ze sociálních věd, která studuje sociální život, skupiny a společnosti. Má svůj předmět a je otevřenou vědou. Je to především způsob myšlení o lidském světě. Hlavní charakteristikou sociologie je vysoká úroveň obecnosti a komplexnosti přístupu. Sociologie jevy zkoumá, popisuje, analyzuje a interpretuje (Novotná, 2008).

Kromě toho se sociologie zabývá i problematikou, kterou se zároveň zabývá psychologie a již dlouho se řeší vzájemný vztah těchto dvou vědních odvětví. Na jedné straně je tedy psychologismus, který se snaží vysvětlit sociologické jevy, a to právě pomocí psychologických údajů. Oproti tomu sociologismus vysvětluje většinu jevů pomocí sociologických vlivů (Hudečková, a další, 2000).

Zjednodušeně, *Sociologie je považována za nejobecnější společenskou vědu s vazbami na ostatní společenské vědy* (Sládek, 2013).

Sociologický výzkum, nebo také sociologické řešení je nástroj, který slouží ke sběru empirických dat. Sledujeme a vyhodnocujeme konkrétní úkazy, procesy a struktury (Keller, 2008).

Sociologické šetření je prováděno řadou metod, které dělíme na kvalitativní a kvantitativní. Kvalitativní metody nám ukazují hlavně to, jak jedinci nebo skupiny nahlízejí na svět, je to forma nenumerického šetření, kdy je cílem odkrýt význam informací. Kvantitativní metody se opírají o skutečnost pomocí proměnných znaků, které lze vyjádřit čísly. Je to druh výzkumu, kdy pomocí kvantitativních údajů měříme intenzitu zkoumaného jevu či jeho stránek (Věra Řeháková, 2006).

3.1.1 Sběr dat a základní techniky

Základní techniky pro získávání dat:

- pozorování
- studium písemných pramenů
- rozhovor
- dotazník
- anketa
- testování

- technika časových rozvrhů
- sociometrie

(Řeháková, 2006)

Vždy je potřeba zvážit výběr té techniky, která je pro nás a náš záměr nejvhodnější. Nejčastěji používanými metodami jsou rozhovor a dotazník. Dotazník je časově mnohem méně náročný než rozhovor. Při rozhovoru vznikají diskuze o problému, zodpovídají se doplňující otázky apod. Oproti tomu dotazník rozdáme a necháme vyplnit respondentem, popř. větším množstvím respondentů zároveň. Dále je zde výhodou jednoznačná formulace otázek a možnost hromadného zpracování dat. Nevýhodou může být neporozumnění otázce (Neuman, 2003).

Pozorování se používá v situaci, kdy by se mohla při použití jiných metod objevit simulace, disimulace (utajování skutečného stavu) nebo případně argavace (úmyslné zveličování zdravotních potíží). Pozorování nám umožňuje zachytit skutečnost, kterou respondent při rozhovoru či dotazování může ovlivnit (Řeháková, 2006).

Může vzniknout problém, kdy nemáme k dispozici respondenty, kteří by mohli na dotazníky odpovídat nebo je nemůžeme pozorovat, potom je zde možnost studovat písemné prameny. Jde o časově velice náročnou techniku a možnost získat nejzajímavější a nejpřesnější výsledky. Předpokladem pro efektivní užití, je zvládnout se orientovat v již existujících dokumentech (Szczepeński, 1966).

Anketa je podobná dotazníku, ovšem ve zkrácené formě. Obsahuje cca 5 otázek.

Další technikou je testování. Užívá se hlavně při diagnostikování osobnosti.

V neposlední řadě, technika časových rozvrhů. Jedná se o jednu z nejmladších technik. Podstatou je snímkování a naplňování fondu pracovní doby. Používá se v pracovním prostředí a jejím cílem je bránit plýtvání pracovním časem. Jde o snímání obrazu pracovního dne (Lamsers, 1966).

Poslední z možností sběru dat je sociometrie. Tato metoda se používá pro zjišťování interpersonálních vztahů v malých skupinách. Využití je zejména v oblasti průmyslové výroby. Pomocí sociometrie zjistíme stav kvality vztahů ve skupině, nikoli příčiny (Lamsers, 1966).

3.1.2 Otázky

Sestavování otázek do dotazníku musí být prováděno tak, aby se díky odpovědím na tyto otázky dal zjistit názor lidí na danou problematiku. Otázky musí logicky sedět k tématu, nesmí být sugestivní (podmanivé), měly by být srozumitelné a stylisticky správné (Věra Řeháková, 2006).

Typy otázek:

- uzavřené
- polouzavřené
- otevřené

Na uzavřené odpovídáme ano, ne nebo nevím. Je zde dán výčet možností. Výhodou je snadná zpracovatelnost a poměrně rychlé vyplnění. Polouzavřené mají jasnou odpověď. Je zde opět na výběr z předem nadefinovaných možností, které jsou v celých větách. Na otevřené odpovídáme vlastními větami, je zde možnost tvorby. Výhodou je volnost v odpovědi, kdy lze objevit nečekané názory. Nevýhodou je obtížné zpracování (Věra Řeháková, 2006).

Dále mohou být otázky kontrolní, filtrační a trikové, kdy:

- Filtrační třídí respondenty do různých skupin, kdy každé skupině jsou pokládány další specifické otázky.
- Kontrolní slouží k ověření pravdivosti předchozí odpovědi, kdy zpravidla je otázka jinak položena a otázky se nedávají hned za sebe.
- Trikové se snaží odvést respondentovu pozornost a používají se pro získání spontánních odpovědí.

(Lamser, 1966)

Otázky by měly být anonymní, čímž lze zvýšit upřímnost odpovědí.

3.1.3 Dotazník

Dotazník jako takový bývá řazen do metod subjektivních, což je dáno tím, že respondent může ovlivňovat odpovědi, může se snažit být lepší, než doopravdy je, nebo naopak horší. Objevují se tendence jako je simulace, disimulace apod. Chceme-li získat

odpověď spolehlivou, je třeba dávat dotazník pouze dospělým osobám s přiměřenou inteligencí a dětem nad 10 let. Někdy je potřeba data z dotazníku ověřit nebo doplňovat rozhovorem. Pokud dotazník rozesíláme po internetu, je třeba počítat s tím, že ne všechny dotazníky budou vyplněny a je třeba poslat alespoň dvakrát více dotazníků, než je potřeba k provedení průzkumu (Borůvková, 2013).

Díky dotazníku lze zkoumat i větší počet osob zároveň, je tedy možno získat v krátké době velké množství odpovědí. Respondenti, ale přitom mohou být ovlivněni názorem někoho jiného, nebo kvůli času si odpověď promyslet, nakonec zvolí jinou odpověď, než kterou by zvolili při rozhovoru, kdy by nad odpovědí nemohli tak dlouho přemýšlet (Borůvková, 2013).

Základní typy dotazníků:

- Standardizovaný

Má pevně danou strukturu, tzn., že jsou přesně dané otázky, na které jsou dané odpovědi (ano, ne, nevím, pravděpodobně, nepravděpodobně atd.). Výhody tohoto dotazníku jsou, rychlé a snadné sečtení, vyhodnocení a porovnání dat. Nevýhodou je, že otázky mohou být kolikrát zavádějící, mohou být špatně pochopené nebo otázku respondent nepochopí vůbec.

- Otevřený

Dotazující se v těchto dotaznících mohou vyjádřit vlastními slovy, tazatel získává podrobnější data, ale za cenu mnohem delší doby vyplňování dotazníků a nakonec i složitějšího vyhodnocování dat a porovnávání dat. Výhodou je, že odpovědi nám lépe objasní respondentův názor na daný problém.

- Polostrukturovaný

Tento typ dotazníku obsahuje jak standardizované otázky, tak otázky otevřené. Používá se, pokud potřebujeme mít co nejvíce informací od respondentů a to hlavně při důležitých tématech a závažných výzkumech.

(Novotná, 2008)

V dotazníku zjišťujeme fakta tvrdá (pohlaví, věk, povolání) a fakta měkká (názory, zkušenosti, postoje, potřeby, přání).

Dotazníkové šetření lze provést několika způsoby:

- s pomocí tazatele
- poštovní administrace
- telefonické dotazování
- dotazování přes webové rozhraní

(Borůvková, 2013)

3.1.4 Komparace

Komparace je jedna z metod zakončení závěrečné práce. Tato metodika odráží přístup autora k řešení daného problému. Jedná se o srovnávání informací, které máme ke komparaci k dispozici. Toto je možné ve dvou rovinách:

- Jak se bude chovat daný objekt za odlišných podmínek (v různých prostředích).
- Jak se zachovají různé objekty za stejných podmínek.

(Lorenc, 2013)

Na základě srovnávání lze vyvozovat závěry, musíme si ale být jisti, že informace pro komparaci jsou ze spolehlivého zdroje. Tuto metodu lze použít pouze tam, kde lze vzít v úvahu podobná šetření, která proběhla v obdobných oblastech (Novotná, 2008).

3.2 Ochrana přírody v ČR

Ochrana přírody v České republice je upravena zákonem 144/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Účelem tohoto zákona je s pomocí příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení rovnováhy v přírodě, ochrany rozmanitosti fauny a flory, k zachování šetrného hospodaření a hlavně k uchování přírodních krás. Toto vše v souladu s právem Evropských společenství a s ohledem na potřeby člověka. Ochranou přírody a krajiny dále můžeme díky tomuto zákonu rozumět i ochranu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a jejich společenstva. Tento zákon se týká i hornin, paleontologických nálezů a geologických celků, které jsou něčím výjimečné (Česko, 1992).

Hlavní úlohou ochrany přírody je zachování původních přírodních celků, které jsou pro nás dokladem o vývoji přírody na Zemi. Tyto plochy jsou často nazývány „laboratoře v přírodě“, protože slouží jako testovací plochy a používají se k porovnání s plochami používaných k hospodaření nebo k jiné lidské činnosti (Šeda, 1985).

Na základě pokusu o zachování původní krajiny, vznikly různé způsoby ochrany přírody, dělené převážně na tyto kategorie:

- Národní parky
 - Chráněné krajinné oblasti
 - Národní přírodní rezervace
 - Přírodní rezervace
 - Národní přírodní památka
 - Přírodní památka
 - Přechodně chráněná plocha
- (Šeda, 1985)

3.2.1 Národní parky

Národní park (NP) je určité místo, které lidé vyhledávají pro svou dovolenou a rekreaci, místo kde mohou relaxovat, ale hlavně je to místo, kde se nachází výjimečná fauna a flóra, ojedinělé ekosystémy, významná biodiverzita (*Bohatství či početnost druhů v určitém areálu. Kromě počtu druhů je však nutno zohlednit i podmínky, ve kterých se druhy vyskytují, ve kterých se vyvíjeli, jejich vzájemné vazby s prostředím i mezi nimi samými*), také to bývá území s neobvyklými geologickými vlastnostmi a spoustou dalších zajímavostí. Národní parky vznikají, aby se zachovala a byla chráněna cenná a neporušená území, kam zatím lidé svojí cílevědomou činností příliš nezasáhli a nedošlo zde k úplnému zničení výjimečné přírody. Jsou to poměrně rozsáhlá území, která mají pro ochranu přírody význam i v mezinárodním a někdy i světovém měřítku (Švecová, 2007).

Celkem je území národních parků rozčleněno na 3 zóny. V první zóně je vyhlášena nejprísnejší ochrana. Nachází se zde jádro parku, které je tvořeno co nejméně narušeným přírodním prostředím, jedná se o nejcennější území jako např. pralesy, rašeliny, mokřady. Stav lesa v tomto území je zcela ponechán přirozenému vývoji bez zásahu člověka. Pohyb pro veřejnost je zde možný pouze po vyznačených cestách a

všechny důležité informace o pohybu v těchto oblastech nalezneme v návštěvních řádech. V I. zóně je například zákaz rozdělávání ohně, stanování, vjezd motorových vozidel apod (Strejček, a další, 1983).

Obrázek 1 Značka informující o zákazu vstupu mimo vyznačené cesty, (vlastní zdroj).

Ve druhé zóně se nachází ta část lesů, která není zcela původní. Je zde znát zásah člověka.

Třetí zóna, také zóna okrajová, je území již značně pozměněné a užívá se k hospodaření a k trvalému bydlení, pokud to ovšem není v rozporu s posláním národního parku (NP Šumava, 2017).

Každý národní park má navíc ještě své ochranné pásmo. Někdy je tímto pásmem území chráněné krajinné oblasti (Pazourková, 2017).

V České republice jsou v současnosti 4 národní parky, Krkonošský NP s rozlohou cca 36 200 ha, NP Podyjí s rozlohou cca 6 300 ha, NP Šumava s rozlohou cca 68 500 ha a poslední NP České Švýcarsko o rozloze cca 7 900 ha (Zíková, 2005).

3.2.2 Chráněná krajinná oblast

Chráněná krajinná oblast (CHKO) patří stejně jako národní park k velkoplošné oblasti ochrany území. V České republice je celkem 25 chráněných krajinných oblastí o rozloze 10 761,11 km². Jsou to rozsáhlá území s charakteristickým reliéfem, významnou faunou a flórou, dochovanými památkami a pozůstatky historického osídlení. Ochrana těchto oblastí bývá řešena použitím 4. zón, kterými určujeme stupeň hospodaření a jiného využívání této krajiny (Rubín, 2003).

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko je v porovnání s podobnými krajinami v Evropě zvláštností. Rozkládá se uprostřed Čech a téměř dvě třetiny rozlohy území pokrývají listnaté a smíšené lesy. Na jedné části se prostírá na ploše Křivoklátské vrchoviny, na ploše druhé Plaské pahorkatiny. Území je hlavně geologicky velmi pestré, nejznámější chráněná území jsou např. Čertova skála, Vraní skála a Zdícká skála u Kublova. Nejvýznamnější ekosystémy jsou hlavně bukové a dubové lesy (Strejček, a další, 1983).

Dodnes zde zůstalo zachováno více než 1800 druhů cévnatých rostlin, nejméně 52 druhů dřevin, hnízdí zde kolem 120 druhů ptáků a nespočetné další množství příslušníků živočišné říše, z nichž je nejméně jeden zařazen do červených seznamů vzácných a ohrožených druhů. CHKO bylo založeno 24. listopadu 1978 o rozloze 628 km² a tvoří ji 24 maloplošných zvláště chráněných území (Zíková, 2005).

Obrázek 2 Logo Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, (dostupné z WWW: http://www.jablko.cz/Priroda/Ekologie/Priro_ekolo_5.htm, 2017-04-06).

3.2.3 Národní přírodní rezervace

Národní přírodní rezervace (NPR) je typ maloplošného chráněného území. Poskytuje ochranu nejvýznamnějším, nejzachovalejším a hlavně výjimečným přírodním ekosystémům nebo jejich souborům. Tyto oblasti jsou vázány na přirozený reliéf a typickou geologickou stavbu, v mezinárodním nebo národním měřítku, ojedinělým svou strukturou, zachovalostí a přítomností význačných přírodních společenstev, a to jak rostlin i živočichů, jde tedy o celou geobiocenózu. Hlavním důvodem vzniku těchto rezervací je zachování pro vědecké účely. V současné době je v této kategorii vyhlášeno

110 území, z nejznámějších a nejcennějších jsou to např. Černé a Čertovo jezero, Boubínský prales nebo Praděd (Strejček, a další, 1983).

Obrázek 3 Informační cedule - Národní přírodní rezervace Týřov, (vlastní zdroj).

3.2.4 Přírodní rezervace

Obdobné jako národní přírodní rezervace. Vyhláší pouze příslušný krajský úřad.

3.2.5 Národní přírodní památka

Rozlohou menší území, významné především geologickým či geomorfologickým útvarem. Většinou s národním, mezinárodním nebo například vědeckým významem. Často sem patří území, která mají i historický či kulturní význam (váže se k nim zajímavá historická událost). Patří sem památné stromy, skalní útvary, jeskyně nebo např. hrady (Strejček, a další, 1983).

3.2.6 Přírodní památka

Téměř stejné jako národní přírodní památka, pouze jen s regionálním významem.

3.2.7 Přechodně chráněná plocha

Tento způsob ochrany se používá u území, kde dojde k nepředvídatelným nálezům chráněných, vzácných nebo jinak významných živočichů a rostlin. Dále také u nálezů cenných nerostů a paleontologických nálezů.

Při vyhlášení této ochrany zde platí stejná pravidla jako u jiných způsobů ochrany a to na předem stanovené období, které lze opakovaně prodlužovat. V tomto území platí zákaz veškeré činnosti, která by mohla zničit, poškodit nebo jinak negativně ovlivnit předmět ochrany. Na území se po potřebnou dobu provádí vědecký výzkum, po

skončení je ochrana území zrušena nebo je území dále chráněno příslušnými opatřeními (Strejček, a další, 1983).

3.2.8 Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí všechny státy Evropské unie. Cílem je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a přírodních stanovišť, které jsou nejcennější a nejvíce ohrožené. Také vzácné či ojedinělé výskytem pro určitou oblast. V těchto oblastech není cílem zcela vyloučit vliv člověka. Zakázány jsou jen některé činnosti, které mají negativní vliv na přírodu.

Natura 2000 je vytvářena dvěma typy území:

- ptačí oblast
- evropsky významná lokalita

(Natura 2000, 2006)

3.3 Lesnický park

Musíme si uvědomit, že Česká republika nepatří k zemím, které oplývají velkými nevyčerpatelnými surovinovými zdroji, a to s sebou nese přirozenou závislost na světovém trhu se všemi jejími důsledky, jako je kolísání cen surovin, devizová závislost aj. *Je tedy logické a přirozené, že rozvoj průmyslových odvětví bude u nás směřovat k využívání domácích surovin. Jednou z nich je i dřevo* (Žák, 1997).

Proto vznikl projekt Lesnických parků. Lesnické parky slouží jako ocenění a další podpora vzorových příkladů trvale udržitelného hospodaření v lesích a v krajině. Křivoklátský lesnický park, vyhlášen 13. května 2010, byl prvním projektem svého druhu na území České republiky a zřejmě i ve střední Evropě, jehož zřízení iniciovala Česká lesnická společnost (Lesy ČR, 2017).

Obrázek 4 Logo Lesnického parku Křivoklátsko, (dostupné z WWW: <https://lesycr.cz/pece-oles/lesnicke-parky-v-cr/aktualne/PublishingImages/logo-lespark.jpg>, 2017-04-06).

Hlavním důvodem pro vznik tohoto projektu bylo zachování vyjímečné přírody tohoto rozlehlého ekosystému a současně dál rozvíjet tradici křivoklátského lesnictví jako kulturního dědictví našeho národa. Vznik je zásluhou vlastníků a správců lesů, kteří chtějí volně hospodařit na svých majetcích bez zbytečných zásahů států. Lesnický park je tak v duchu svého hesla „území pro přírodu i pro lidi“ nesmírně vstřícným krokem pro všechny aktivity, které se podílejí na využívání tohoto krajinného celku (Lesy ČR, 2017).

Obrázek 5 Mapa Lesnického parku Křivoklátsko, (dostupné z WWW: http://rakovnický.denik.cz/zpravy_region/chteji-lesnický-park-křivoklátsko20100209.html, 2017-04-06)

4 Metodika

V této bakalářské práci byla pro výzkum aktuálních preferencí respondentů použita metoda dotazníkového šetření, která byla v případě požadavku respondenta spojena s řízeným rozhovorem. Obdržené a vytisknuté dotazníky byly tazatelem osobně předávány občanům žijícím na území, kterého by se vznik Národního parku Křivoklátsko týkal a kde by eventuálně Národní park Křivoklátsko zasahoval do katastrálního území jejich obce.

Respondent byl osloven a požádán o spolupráci. Dále mu byl sdělen důvod průzkumu a byl nejprve dotázán, zda trvale žije na území (popř. jej přechodně využívá k rekreaci), kterého by se změna stupně ochrany týkala. Pokud respondent trvale žil nebo přechodně dané území využíval k rekreaci a se spoluprací souhlasil, byl mu dotazník předán a čekalo se na vyplnění nebo, pokud si to respondent přál, byly otázky předčítány a odpovědi zaznamenávány. Při vyplňování dotazníku byl tazatel neustále k dispozici, aby mohl respondentům v případě potřeby odpovídat na doplňující otázky, díky kterým se v maximální míře předešlo nedorozumění.

Dále probíhala analýza dotazníku. Odpovědi byly zaznamenány do tabulek v programu Microsoft Office Excel a bylo provedeno jejich vyhodnocení.

Následně byla provedena komparace výsledků sociologického šetření z roku 2004 a 2016 a analyzovány změny názorů respondentů.

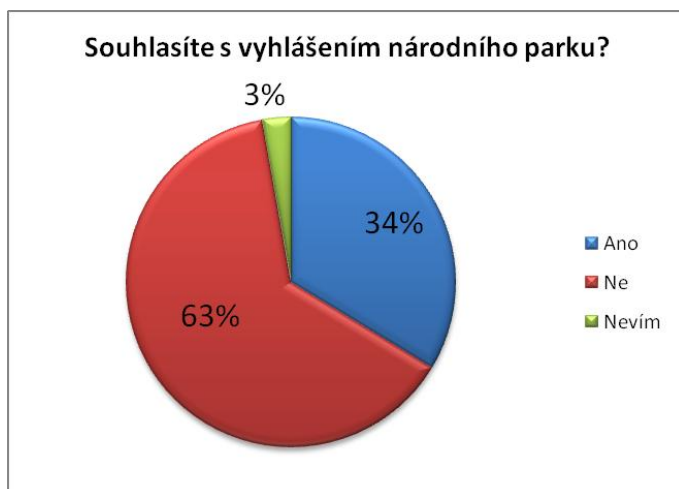
základě jeho vyhlášení. Druhá část shrnuje na základě otázek předchozí části, závěrečný názor obyvatel na vznik NP Křivoklátsko a jejich názor na současnou ochranu území. V první i druhé části dotazníku se na otázky odpovídalo zaškrtnutím jedné z daných možností (ANO, NE nebo NEVÍM). Ve třetí a páté části byl vyhrazen prostor pro heslovité vyjádření obyvatel. Čtvrtá část dotazníku je část identifikační. Zde jsou otázky zjišťující pohlaví respondenta, jeho věk, dosažené vzdělání, zaměstnání a také, zda v uvažovaném území žije trvale nebo jen přechodně (užívá toto území například k rekreaci).

Celkem na dotazník odpovědělo 107 respondentů. Původně oslovených občanů bylo asi 200. Velká část oslovených obyvatel neměla o vyplnění dotazníku zájem nebo tato část dotázaných nežila trvale ani přechodně v uvažovaném území, a proto dotazník nemohla vyplnit.

Dotazník je uveden v příloze.

5.1 Názor respondentů na zvýšení ochrany území a na omezení s tím spojené

První otázka v dotazníku, která zjišťuje názor lidí na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, je v podstatě klíčová, protože na základě odpovědi na ní, se dá předpokládat, jak budou respondenti odpovídat dále. Se samotným zřízením nesouhlasilo celkem 63,6 % respondentů, což je víc jak polovina všech dotazovaných. Téměř shodný počet respondentů, 64,5 %, uvedl ve druhé části dotazníku, že ochrana území je dle jejich názoru dostatečně zajištěna díky existenci chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a dalších forem ochrany přírody.

Graf 1 Grafické zobrazení otázky „Souhlasíte s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko?“

Obyvatelé jsou spokojeni s aktuálním stavem lesa a změny nechtějí. Pro vyhlášení Národního parku Křivoklátsko je 33,6 %, kdy po konečném uvědomění si všech možných změn a zákazů je ve druhé části pro vyhlášení NP pouze 22,4 % z dotazovaných obyvatel.

Otázka č. 2 se zabývá zvětšením I. zóny, ve které by byl následný zákaz vstupu mimo vyznačené cesty. Tato otázka výrazně zaujala dotazované obyvatele, kteří v některých případech slyšeli o rozšíření zón se zákazem vstupu poprvé, a takovéto omezení se jim zdálo nepřijatelné. Je zajímavé, že se vznikem NP souhlasí 33,6 % obyvatel, ale se zvětšením I. zóny už jen 27,1 %, bohužel jedno bez druhého není možné, protože potom by vznik NP ztratil pravděpodobně na významu.

Už jen 16,8 % respondentů, si myslí, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území spontánnímu, tedy přirozenému vývoji, bude odpovídat jejich představám. Většina dotazovaných ani nevěděla, jaká by jejich představa o budoucím stavu lesa měla být. Celkem 57 % dotazovaných obyvatel tento názor nesdílí a myslí, že ponechání lesa přirozenému vývoji jeho stav jen zhorší. Bojí se, že v situaci jako je řádění kůrovce nebo jiného škůdce nikdo nezasáhne a les to spíše poškodí.

Ovšem 4. otázka, která zjišťuje názor na omezení obyvatel ve věci snížení možnosti získávání palivového dříví například ze zbytků po těžbě a ze samovýroby, se nelíbí už 68 %. Tato možnost získání palivového dříví je pro mnoho respondentů jediná a s tímto omezením by se mohlo stát, že by si neměli čím v zimě zatopit, protože na dražší způsoby topení nemají prostředky.

S úplným zákazem hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí mimo vyhrazená místa souhlasí už jen pouhých 9,3 % respondentů. V této otázce často došlo na doplňující otázku, „Co budou ta vyhrazená místa?“. Lidé pocházející z těchto obcí jsou zvyklí pořádat akce, jako třeba pálení čarodějnic, hasičské dny, masopustní průvody, májové oslavy apod. a těchto tradic a akcí se nechtějí vzdát, což ukazuje i to, že nesouhlasí celkem 72,9 % dotazovaných.

Při řešení otázky č. 6, poukazující na problém, ohledně zvýšení ochrany, a tím pádem i zpřísněním výkonu státní správy, například ohledně omezení výstavby, by souhlasilo celých 13,1 % obyvatel. Jde zde vlastně o to, že obyvatelé by si nemohli zrekonstruovat dům, provést výstavbu na svém pozemku nebo jakkoli jinak zasahovat do krajinného rázu bez získání povolení. Získání tohoto povolení bývá velice složité. Obyvatelé by museli žádat o povolení i v případě, že by chtěli změnit barvu domu.

S tímto zpřísněním celkem nesouhlasí 60,7 % z dotazovaných obyvatel. Převážně jde o obyvatele, kteří si jsou těchto omezení plně vědomi a o případné problémy nestojí.

Podle odpovědí na otázku č. 7, bylo zjištěno, že případná ztráta zaměstnání by se týkala pouze 8,4 %, tedy minimálního počtu dotazovaných obyvatel. Žádný vliv by vznik NP neměl celkem na 69,2 %, ale je zde taky důležité vědět, že celkem 22,4 % z dotazovaných obyvatel neví, jestli by případný vznik parku a následné omezení některých podnikatelských aktivit, mělo vliv na jejich zaměstnání a na případnou ztrátu tohoto zaměstnání. Ztráty zaměstnání se bojí především zemědělci, kteří vlastní pozemky v řešeném území, chovají zde dobytek a pěstují různé druhy zeleniny a ovoce. Pokud by došlo k vykupování lesů a ostatních pozemků v zájmu zvýšení ochrany území, je možné, že by tito zemědělci přišli o svůj způsob obživy.

V dotazníku se objevují i otázky týkající se zvýšení rekreačního a turistického ruchu a případnému rozvoji služeb pro toto odvětví. Tomuto tématu se věnuje otázka č. 9 a otázka č. 16, podobnost těchto otázek a odpovědi na ně si můžeme prohlédnout v tabulce č. 1. Otázka č. 9 zjišťuje názor na případné vyrovnání ekonomických ztrát a to právě zvýšením zájmu o danou oblast, bohužel lidé nevidí vznik Národního parku Křivoklátsko jako příliš perspektivní a ve zlepšení ekonomické situace obcí věří pouze 19,6 % respondentů.

Otázka č. 16 zjišťuje, zda obyvatelé předpokládají výrazné zvýšení rekreačního a turistického ruchu. Zde je odpověď stejná jako u otázky č. 9, a pouze 18,7 % respondentů očekává výrazné zvýšení zájmu o tuto oblast a s tím i zvýšený turistický ruch. Jak respondenti uvedli, neočekávají, že pouze tím, že se už tak zajímavé území zařadí mezi národní parky, zvýší se zájem o něj. A mají pravdu, protože v CHKO Křivoklát je tolik krásných míst, která ročně navštíví stovky turistů, jako např. hrad Křivoklát, zříceniny nacházející se na kopcích u Berounky nebo už jen samotná Berounka, která je rájem vodáků a trampů, a tato místa nebudou ještě krásnější jen díky tomu, že území bude pod ochranou národního parku.

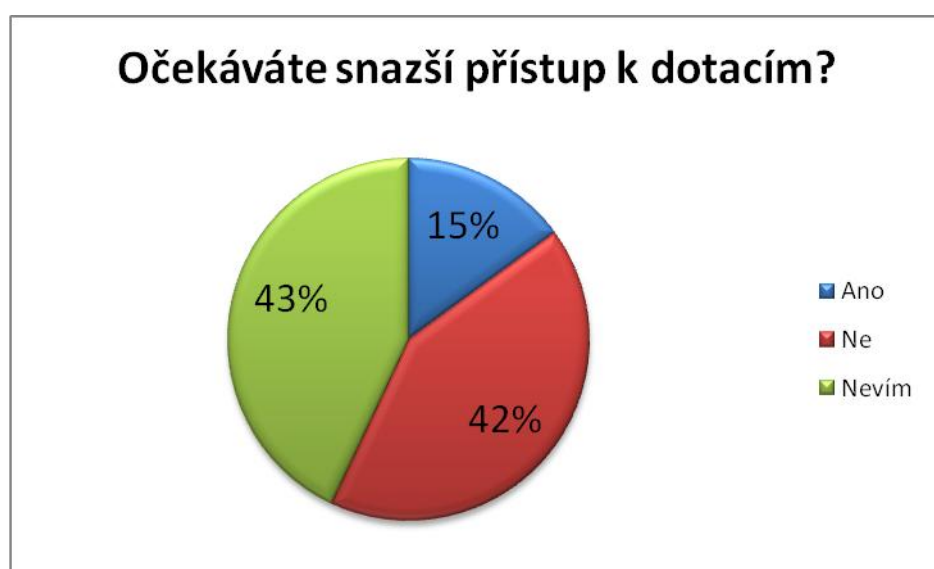
Podobnost otázek zjišťuje, zda respondenti vnímají otázky a neodpovídají náhodně a bez rozmyslu.

Tabulka 1 Podobnost otázky č. 9 a č. 16

Číslo otázky	Otázka	Počet respondentů			Počet respondentů (%)		
		Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
9	Domníváte se, že případné ekonomické ztráty by mohly být nahrazeny rozvojem služeb pro turistický ruch spojený se zvýšeným zájmem o NP?	21	46	40	19,6	43,0	37,4
16	Předpokládáte výrazné zvýšení rekreačního a turistického ruchu oproti současnému stavu?	20	85	2	18,7	79,4	1,9

Další řešené otázky v dotazníku se týkají spíše ekonomické části problému. V těchto otázkách jsou občané spíše nejistí a převážně nevědí, jak odpovídat. Jako např. otázka č. 8, zabývající se snížením příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků na celém území NP. Celkem 16,8 % souhlasí se snížením příjmů obcí a celá polovina, tedy 50,5 % tento názor nesdílí, zbylých 32,7 % neví, zda souhlasit nebo ne. Respondenti se často ptali, jaký vliv, by snížení příjmu jejich obce, mělo na jejich život apod.

Otázka č. 10 zjišťuje, zda obyvatelé očekávají snazší přístup k dotacím ze státního fondu životního prostředí či z fondů EU. Hojně se zde objevuje odpověď „NEVÍM“ a „NE“, kdy neví odpovědělo 43 % a celkem 42 % ne, neočekávají tedy snazší přístup. Zbylých 15 % věří v lehčí přístup k dotacím.

Graf 2 Grafické zobrazení otázky „Očekáváte snazší přístup k dotacím?“

Nerozhodnost v odpovědi může být z důvodu, že obyvatelé dostatečně nesledují dění ohledně dotací a nezajímají se o ekonomické věci, jako je příjem obcí, případné ekonomické ztráty apod.

Z dotazníkového šetření na základě otázky č. 11 vyplynulo, že už jen 3,7 % z dotazovaných obyvatel očekává, že Správa NP se bude lépe starat a pečovat o dané území a to i včetně bezzásahové zóny, ve srovnání s dnešním hospodařením dosavadních velkých vlastníků lesa na tomto území, jako jsou Lesy České republiky apod. Celkem 62,6 % nevěří, že péče o dané území selepší. Celkem 33,6 % respondentů tedy souhlasilo s vyhlášením národního parku, ale už jen pouhých 3,7 % si myslí, že péče o les bude lepší. Je zajímavé, že lidé chtějí národní park, ale očividně nevěří v lepší péči o les.

Vykoupení pozemků v zájmu vzniku NP a to od všech soukromých i obecních vlastníků (otázka č. 12) se nelíbí polovině respondentů. Hlavně zemědělcům a starostům obcí se možnost tohoto vykupování nelíbí a v žádném případě nesouhlasí, protože jak už bylo podotknuto v otázce č. 7, s případným vykoupením a ztrátou těchto pozemků, by zemědělci přišli o činnost spojenou s jediným získáním příjmů pro jejich život. S tímto vykoupením, v zájmu zvýšení ochrany území, souhlasí jen 9,3 %, kdy jde převážně o obyvatele nemající větší pozemky a nijak by je případné vykupování neovlivnilo.

Další otázka, tedy otázka č. 13 zjišťuje, zda obyvatelé věří, že při případném vyhlášení Národního parku Křivoklátsko se stav lesa na dotčeném územílepší. V toto zlepšení nevěří 43 %. Otázka je podobná otázce č. 11 a dále by se dala porovnat i s otázkou č. 3. Přehled o těchto otázkách můžeme vidět v tabulce č. 2. Obyvatelé očividně vůbec neočekávají, že by se péče o dané území zlepšila, ale ve zlepšení samotného stavu lesa už jich věří mnohem víc. Někteří respondenti pravděpodobně věří, že se les o sebe postará "sám". Bude mu to umožněno díky zakázání jakéhokoli zásahu. Přesto stále většina neočekává převratné zlepšení a nynější způsob hospodaření se obyvatelům zdá jako dostatečný způsob péče o les. Díky možnosti zásahu, je možno odstraňovat padlé stromy, stromy napadené např. hmyzem nebo polámané stromy v důsledku vichřice. Toto čištění lesa pomáhá stromům i ostatním rostlinám lépe růst.

Tabulka 2 Porovnání otázek č. 3, č. 11 a č. 13

Číslo otázky	Otázka	Počet respondentů			Počet respondentů (%)		
		Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
3	Domníváte se, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území spontánnímu (přirozenému) vývoji bude odpovídat Vaším představám?	18	61	28	16,8	57,0	26,2
11	Očekáváte, že po případném vyhlášení NP bude Správa NP lépe pečovat o dané území včetně bezzásahové ve srovnání s dnešním hospodařením dosavadních velkých vlastníků lesa na tomto území (Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky)?	4	67	36	3,7	62,6	33,6
13	Očekáváte, že po případném vyhlášení NP se stav lesa na dotčeném územílepší?	32	46	29	29,9	43,0	27,1

Při řešení otázky č. 14, ohledně obavy ze zvýšení vzájemných střetů mezi obyvateli a pracovníky ochrany přírody nebo zájmovými ekologickými skupinami, vyjádřilo tyto obavy a ANO odpovědělo 22,4 % dotazovaných obyvatel. Celkem 73,8 % odpovědělo NE, tedy 79 z dotazovaných 107 obyvatel se neobává případných střetů. Ti respondenti, kteří odpověděli ANO, byli převážně houbaři, kteří se ani po vzniku NP a zvětšení I. zóny, kde by byl zákaz mimo vyznačené cesty, nehodlají vzdát svého koníčku a hlavně svých tajných míst, kam chodí rok co rok sbírat houby už léta. Tito houbaři se potom bojí střetů v případě, že by byli přistihnuti při pohybu mimo vyznačené cesty.

Další otázka (č. 17) je zaměřená na názor obyvatel ohledně ponechání Křivoklátských lesů, které jsou produktem dlouhodobého hospodaření, přirozenému vývoji. Většina, 71 % respondentů si myslí, že les se od dob, kdy se začalo v Křivoklátských lesích hospodařit, rozrostl a daří se mu lépe. Na malbách hradů, které se kdysi tyčily nad Berouňkou, je vidět, že stály na skále a okolo nebylo nic. Respondenti na tyto dokumenty odkazovali, protože dokládají, že dříve bylo toto území zalesněno jen z poloviny a tyto hluboké lesy vznikly až se začátkem jejich pěstování a hospodaření v nich. Je proto nesmyslem nechat přirozenou vývoji něco, co bylo tak pracně vybudováno. Bylo by to jako pěstovat jablka a nechat je, aby se starala sama o sebe. Nakonec by nám nezbylo žádné.

Převést tento krajinný, ekonomicky prosperující celek do systému závislého na státním rozpočtu je dle 26,2 % smysluplné, 49,5 % je opačného názoru a 24, % neví.

Poslední dvě otázky z první části dotazníku (otázky č. 19 a 20) zjišťují, zda jsou si obyvatelé vědomi vzniku Lesnického parku Křivoklátsko, který byl zřízen v roce 2010, jakožto „Území pro přírodu i pro lidi“ a zdali se domnívají, že tento stupeň ochrany je dostačující. O vzniku vědělo 57 % z dotazovaných obyvatel a zároveň stejný počet, 57 %, považuje tento stupeň ochrany přírody za dostačující. Celkem 18,7 % o lesnickém parku nevědělo a 24,3 % odpovědělo „NEVÍM“. Respondenti s odpovědí „NE“ a s odpovědí „NEVÍM“, chtěli pravděpodobně říci, že o založení nevěděli, celkem tedy 43 % z dotazovaných obyvatel o založení nevědělo. Tito obyvatelé, kteří o založení nevěděli, tak zároveň rozhodli, že nepovažují tento lesnický park za vhodnou alternativu, protože neví, co vlastně lesnický park obnáší, jaké jsou jeho výhody a nevýhody, jaká omezení jsou s ním spojena apod. Přehled o těchto otázkách vidíme v tabulce č. 3.

Tabulka 3 Otázky týkající se Lesnického parku Křivoklátsko

Číslo otázky	Otázka	Počet respondentů			Počet respondentů (%)		
		Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
19	Víte, že v roce 2010 byl založen "Lesnický park Křivoklátsko"?	61	20	26	57,0	18,7	24,3
20	Považujete založený Lesnický park Křivoklátsko - "Území pro přírodu i pro lidi" za vhodnou alternativu k národnímu parku?	61	15	31	57,0	14,0	29,0

Celkem z první části dotazníku vyplývá, že většina dotazovaných respondentů je spokojena se stávajícím stupněm ochrany a považuje péči o dané území a hlavně les za dostačující. Očividně nemá zájem o vznik Národního parku Křivoklátsko.

5.2 Závěrečný názor respondentů na kvalitu ochrany území

Druhá část dotazníku se věnuje otázkám, které mají závěrem vyjádřit názor dotazovaných obyvatel na dosavadní způsob kvality ochrany území v rámci stávající CHKO, Národních přírodních rezervací a Přírodních rezervací apod.

Na základě uvědomění situace z předchozí části dotazníku se respondenti vyjádřili tak, že celkem 64,5 % se domnívá, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci stávající CHKO, NPR a PR apod. Celkem 22,4 % se stále domnívá, že ochranu území je třeba zvýšit a je pro zřízení Národního parku Křivoklátsko.

Oproti 1. otázce v předchozí části je zde vidět rozdíl na základě možného ovlivnění po vyplnění první části dotazníku, kdy původně bylo pro vznik 36 obyvatel a po zhodnocení všech pro a proti je pro zřízení pouze 24 obyvatel z celkových 107 respondentů. Z toho vyplývá, že samotné vyplňování dotazníku ovlivnilo 12 dotazovaných občanů. Těmto respondentům dokázal dotazník změnit pohled na věc a obrátil jejich názor. V následující tabulce je vidět, že počet obyvatel, kteří jsou pro vznik se snížil, zároveň se ale snížil i počet, kteří jsou proti a vzrostl počet obyvatel, kteří neví, je možné, že po vyplnění dotazníku si uvědomili některé věci a s odpovědi si najednou nejsou jisti.

Tabulka 4 Porovnání otázek týkajících se vzniku Národního parku Křivoklátsko

Číslo otázky	Otázka	Počet respondentů			Počet respondentů (%)		
		Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
1	Souhlasíte s vyhlášením národního parku, ve kterém bude výhledově minimálně 75% území v bezzásahovém režimu (podle IUCN II - Mezinárodní svaz ochrany přírody)?	36	68	3	33,6	63,6	2,8
II. 2.	Domnívám se, že ochranu území je třeba zvýšit, a jsem pro zřízení NP Křivoklátsko.	24	62	21	22,4	57,9	19,6

5.3 Heslovité vyjádření respondentů k prohřeškům vůči životnímu prostředí

Třetí část dotazníku umožňuje respondentům heslovitě vyjádřit, s jakými prohřešky vůči životnímu prostředí se na území Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko setkávají a jaké zlepšení očekávají. S respondenty byl dotazník vyplňován převážně formou řízeného rozhovoru a tuto otázku si respondenti převedli jako důvod k diskusi. Většina dotazovaných obyvatel narážela na problém s nepovolenými skládkami a celkově s problémem znečištění okolí. Z tohoto znečištění obviňovali neukázněné turisty a

vyjádřili se tak, že i to, je jeden z důvodů, proč park nechtějí, protože čím více turistů, tím více bude nepořádku na parkovištích, v lesích, ale i v obcích. Oproti tomu někteří obyvatelé byli zase názoru opačného, kdy tvrdili, že právě zřízením NP by se omezilo toto znečištění. Věří, že případný zvýšený zájem turistů by zvýšil i zájem obcí a státu a bylo by vynaloženo více prostředků k udržování čistoty a pořádku.

5.4 Identifikace respondentů

Tato část zjišťuje, kdo odpovídal (muž nebo žena), stáří respondenta, jeho vzdělání, současné zaměstnání a bydliště.

Na dotazníky odpovědělo téměř stejně žen jako mužů (pouze o 4 % více respondentů bylo mužského pohlaví), tato shoda je pouze náhodou a nebylo v úmyslu dosáhnout této shody. Z celkových 107 respondentů odpovídalo tedy celkem 56 mužů a 51 žen.

Tabulka 5 Pohlaví respondentů

Respondent	Počet	Počet (%)
muž	56	52,3
žena	51	47,7

Následující tabulka ukazuje, že respondentů ve věku do 30 let odpovědělo 37,4 %, tedy 40 obyvatel, stejně jako ve věku od 30 do 50 let. Respondentů s věkem nad 50 let odpovídalo nejméně, pouze 27 z celkově dotazovaných. Z těchto 27 je celkem 18 už v důchodu, což můžeme vyzorovat z tabulky č. 7 a č. 8.

Tabulka 6 Věk respondentů

Věk	Počet	Počet (%)
do 30 let	40	37,4
od 30 do 50 let	40	37,4
nad 50 let	27	25,2

Dále bylo zjištěno vzdělání dotazovaných, kdy 31 % má vzdělání základní, celých 44 %, má dosažené vzdělání středoškolské a pouze 25 % vysokoškolské.

Tabulka 7 Vzdělání respondentů

Vzdělání	Počet	Počet (%)
základní	33	30,8
středoškolské	47	43,9
vysokoškolské	27	25,2

V identifikační části, která se zabývá současným zaměstnáním respondentů bylo zjištěno, že 22 % respondentů jsou studenti a téměř stejně, 21 %, jsou podnikatelé. Se stejným počtem 17 %, tedy 18 dotazovaných, jsou lidé s ostatními druhy zaměstnání a důchodci. Pouze o 5 % méně odpovídalo lidí se zaměstnáním dělník, tedy 17 % a o polovinu méně (6 %) žen v domácnosti. Pouze 4 % respondentů, tedy 4, pracují jako samostatný rolník a jen 1 % (jeden odpovídající) je nezaměstnaný.

Tabulka 8 Zaměstnání respondentů

Zaměstnání	Počet	Počet (%)
Dělník	13	12,1
podnikatel	23	21,5
samostatný rolník	4	3,7
důchodce	18	16,8
žena v domácnosti	6	5,6
student, učeň	24	22,4
nezaměstnaný	1	0,9
ostatní zaměstnání	18	16,8

Poslední část zobrazuje, kolik dotazovaných obyvatel trvale žije v uvažovaném území či toto území užívá pouze přechodně. Celkem 71 % dotazovaných, tedy 76 z celkových 107 respondentů, trvale žije na území, kterého by se týkal vznik Národního parku Křivoklátsko. Pouze 29 %, to je 31 respondentů, zde žije pouze přechodně.

Tabulka 9 Bydliště respondentů

Bydliště	Počet	Počet (%)
trvale v uvažovaném prostředí	76	71,0
přechodně v uvažovaném prostředí	31	29,0

5.5 Vlastní vyjádření respondentů

V této části je prostor pro vlastní vyjádření, pokud by dotazovaný obyvatel řešeného území měl zájem ještě něco dodat. Stejně jako ve 3. části dotazníku, obyvatelé tuto část pojali jako možnost k diskusi. Hlavní zmiňovaný problém byl hluk, který se z lesa ozývá z důvodu těžby, který je pro lidi žijící blízko lesa otravný a rušivý. Hned na to obyvatelé upozorňovali na zničenou krajinu z důvodu pohybu těžké techniky v lese.

Velká část respondentů vyjádřila obavy, z možného vzniku přehrady na řece Berounce, o které se v současné době vedou velké diskuze. Výstavby této přehrady se bojí většina dotazovaných, protože jsou si plně vědomi, jak strašné dopady by to mělo na krajinu okolo Berounky. Obyvatelé se vyjádřili tak, že kdyby si měli vybrat mezi výstavbou přehrady na řece nebo vznikem NP Křivoklátsko, vybrali by si NP i přes všechna omezení s tím spojená.

Naopak za kladné označily výsadbu nových stromů, výstavbu různých rozhleden a míst k odpočinku na turistických trasách. Celkově opět vyjádřili svůj kladný postoj k současnému stavu lesa a k přístupu vlastníků lesa k péči o les.

6 Komparace anketního šetření provedeného mezi občany v letech 2004 a 2016

V následující části bakalářské práce bylo provedeno srovnání průzkumu z roku 2004 a průzkumu z roku 2016. Oba průzkumy byly provedeny ve stejné oblasti. Pro komparaci bylo potřeba využít dotazníků a výsledků z roku 2004, realizovaných v období červen až srpen toho roku, provedeného pro ministerstvo životního prostředí ČR. Dotazník z roku 2004 byl z důvodu vzniku Lesnického parku Křivoklátsko, který byl založen 13. května 2010, doplněn o několik otázek týkajících se právě tohoto parku. Dotazník byl dále diskutován se zástupci MŽP ČR a také v rámci řešitelského týmu s využitím názoru sociologů. Doplněné otázky jsou výsledkem kompromisní shody mínění širšího týmu zainteresovaných pracovníků na řešení projektu. Otázky a celá struktura dotazníku i s obsahem je ovlivněna úrovní legislativy a dalšími faktory, jako názory na další vývoj v této oblasti.

6.1 Komparace názorů respondentů na zvýšení ochrany životního prostředí

V roce 2004 s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko souhlasila více jak polovina respondentů, celkem 51,7 %, oproti tomu v roce 2016 s vyhlášením souhlasilo už jen 33,6 %, asi o 18 % méně než v roce 2004.

Tabulka 10 Porovnání otázky o případném vzniku NP z roku 2016 a 2004

Číslo otázky	Otázka	2016			2004		
		ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)
1.	Souhlasíte s vyhlášením národního parku, ve kterém bude výhledově minimálně 75% území v bezzásadovém režimu?	33,6	63,6	2,8	51,7	34,8	13,4

Důvodem této změny může být složení dotazovaného vzorku občanů nebo také zvýšení zájmu občanů o informace týkající se vzniku národního parku. Se zvýšeným zájmem o problematiku dochází k dohledávání údajů, které obyvatelé dříve ohledně této problematiky neměli. Obyvatelé s odstupem času pravděpodobně ztratily iluze o NP a

plně si uvědomily obtíže, které by byly se vznikem spojené. To, že by změna výsledků byla ovlivněna odlišností vybraného vzorku obyvatel, není pravděpodobné. Identifikační část je v důležitých částech, jako je bydliště a věk, téměř shodná v obou letech s minimálními rozdíly. Například bydliště po zaokrouhlení vykazuje v obou letech shodné hodnoty.

Tabulka 11 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004

Číslo otázky	Otázka	2016			2004		
		ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)
2.	Souhlasíte s pravděpodobným zvětšením území I. zóny, kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty?	27,1	72,0	0,9	33,5	57,6	8,8
3.	Domníváte se, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území spontánnímu (přirozenému) vývoji bude odpovídat Vaším představám?	16,8	57,0	26,2	30,8	37,8	31,3
4.	Souhlasil byste se snížením možnosti získávání palivového dříví z místních zdrojů v důsledku vyhlášení 75 % území NP jako bezzásahové zóny (např. ze samovýroby a ze zbytků po těžbě)?	12,1	68,2	19,6	50,2	39,8	10,0
5.	Souhlasíte se zákazem pořádání hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody v celém NP ?	9,3	72,9	17,8	56,7	35,3	8,0

Dále, například v otázce týkající se zvětšení I. zóny, kde by byl zákaz vstupu mimo vyznačené cesty, bylo v roce 2004 proti tomuto zvětšení 57,6 % respondentů, v roce 2016 bylo proti zvětšení už 72 % tedy o 14,4 % respondentů více, v obou letech je více než polovina dotazujících proti zvětšení. Zde je vidět, že obyvatelé, stejně jako v roce 2004, nechtějí být omezováni I. zónou a chtějí se volně pohybovat po lese jako dodnes. Zvýšení počtu obyvatel, kteří omezení nechtějí, se dá po první otázce očekávat, když si uvědomíme spojitost s nárůstem počtu těch, kteří nechtějí ani samotný národní park.

Ohledně představ o cílovém stavu lesa, mají rozdíly v celkovém výsledku podobný charakter, jako v předchozích otázkách. Opět se tato změna dala očekávat na základě zvýšení počtu respondentů, kteří jsou proti vzniku národního parku. K podobné změně došlo i v otázce, zda obyvatelé očekávají zlepšení stavu lesa při případném zřízení NP, v roce 2004 v toto zlepšení věřilo opět více respondentů než v roce 2016 a to hlavně proto, že v roce 2004 celkově více lidí bylo pro vznik Národního parku Křivoklátsko. Zde se potvrzuje, že je první otázka klíčová a jak dále, na základě odpovědi na ní, může být očekáván vývoj dalších otázek. Jako například v další otázce, zaměřené na případné zlepšení péče o les ve srovnání s péčí v současné formě ochrany.

Tabulka 12 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004

Číslo otázky	Otázka	2016			2004		
		ANO (%)	NE (%)	NEV ÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEV ÍM (%)
6.	Souhlasil byste s dalším omezováním výstavby na území NP ?	13,1	60,7	26,2	50,7	30,3	18,9
7.	Týkala by se Vás případná ztráta zaměstnání v důsledku omezení některých podnikatelských aktivit (jako je např. snížení těžby dříví, přírodních materiálů, snížení výroby ve zpracovatelských provozech dříví, přírodních materiálů apod.)?	8,2	69,2	22,4	13,4	82,6	4,0
8.	Souhlasíte se snížením příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků na celém území NP?	16,8	50,5	32,7	34,3	39,3	26,4
9.	Domníváte se, že případné ekonomické ztráty by mohly být nahrazeny rozvojem služeb pro turistický ruch spojený se zvýšeným zájmem o NP?	19,6	43,0	37,4	41,3	32,3	26,4
10.	Očekáváte, že po případném zřízení NP bude snazší přístup k dotacím ze státního fondu životního prostředí (SFŽP) či z fondů Evropské unie (EU)?	15,0	42,1	43,0	37,8	30,8	31,3

V roce 2004 celkem 44,3 % obyvatel věřilo, že péče by se po vzniku národního parku zlepšila, oproti tomu v roce 2016 v toto věřilo pouhých 3,7 %, je jasné, že pokud respondenti v roce 2016 nevěří v NP a nechtějí vznik NP, nemohou věřit ani ve zlepšení péče. Také je možné, že názor obyvatel v roce 2016 ovlivnil vznik Lesnického parku Křivoklátsko, který je na daném území od roku 2010 a obyvatelům to očividně vyhovuje jako alternativa za NP.

V otázce o možnosti získávání palivového dříví, může jít o změnu způsobenou rozdílností vzorku a to na základě toho, jak a čím doma respondenti topí. Je možné, že respondenti z roku 2016 jsou více závislí na palivovém dříví, než respondenti z roku 2004, kteří mohou doma topit např. plynem nebo elektrickým proudem.

Zajímavé je, že podobně jako v roce 2016, tak i v roce 2004 se odpověď „NEVÍM“ nejvíce objevuje u otázek s problematikou týkající se dotací, vyrovnání ekonomických ztrát a otázek ohledně vlivu NP na státní rozpočet. Očividně se obyvatelé ani po 12 letech nezačali více zajímat o tyto druhy problematiky. Pravděpodobně je to z důvodu, že jim toto téma není nijak blízké a nemyslí si, že by mu měli věnovat zvýšenou pozornost.

Dalším zajímavým okruhem je turistický a rekreační ruch a jeho případné zvýšení způsobené se vznikem národního parku. V roce 2004 věřilo 41,3 % respondentů, že ekonomické ztráty, by mohlo nahradit právě zvýšení zájmu o tuto oblast a rozvoj služeb, které jsou pro turisty potřeba a které turisté vyhledávají. V roce 2016 se počet respondentů, kteří by předpokládali zvýšený zájem o oblast případného Národního parku Křivoklátsko, snížil o polovinu.

S omezením výstavby na území NP souhlasila v roce 2004 polovina respondentů, v roce 2016 se tento počet výrazně snížil, a to asi pětkrát. Záleží na tom, jak byla otázka pochopena. Pokud by omezení výstavby znamenalo pouze omezení novostaveb apod., potom je souhlas pochopitelný, ale když si dotazovaní obyvatelé uvědomili, že omezení výstavby by se týkalo i jejich staveb a to v případě, že by chtěli provést rekonstrukci nebo si na zahradě postavit např. altán, už by museli zažádat o povolení, kterého by se ani nemuseli dočkat. Popřípadě je pravděpodobné, že by charakter rekonstrukce či přestavby museli úplně pozměnit, aby vše zapadalo do krajinného rázu. Teprve potom by mohli dojít k získání povolení. Jestli si toto uvědomovali respondenti i v roce 2004 nevíme, víme ovšem, že v roce 2016 si toho byli plně vědomi a proto byli proti omezení.

Ohledně obav ze střetů s pracovníky NP nebo ochránci přírody, vyjádřilo tyto obavy v roce 2004 téměř třikrát více respondentů než v roce 2016. Je možné, že je to

hlavně na základě složení oslovených lidí, kdy v roce 2004 mohlo být mezi respondenty např. mnohem více houbařů.

Tabulka 13 Porovnání otázek z roku 2016 a 2004

Číslo otázky	Otázka	2016			2004		
		ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)
11.	Očekáváte, že po případném vyhlášení NP bude Správa NP lépe pečovat o dané území ve srovnání s dnešním hospodařením dosavadních velkých vlastníků lesa na tomto území (Lesy České republiky, Jeroným Colorado Mansfeld, Lesní správa kanceláře prezidenta Lány, či Vojenské lesy a statky)?	3,7	62,6	33,6	44,3	29,4	26,4
12.	Domníváte se, že v zájmu zvýšení ochrany území by měl stát vykoupit od všech soukromých vlastníků jejich lesy a pozemky na tomto území, aby mohl být vyhlášen NP Křivoklátsko?	9,3	50,5	40,2	30,8	39,3	29,9
13.	Očekáváte, že po případném vyhlášení NP se stav lesa na dotčeném územílepší?	29,9	43,0	27,1	44,3	27,9	27,9
14.	Obáváte se zvýšení vzájemných střetů mezi Vámi a pracovníky ochrany přírody, případně se zájmovými ekologickými skupinami?	22,4	73,8	3,7	42,8	34,3	22,9
15.	Domníváte se, že zřízení NP Křivoklátsko bude mít vyšší nároky na státní rozpočet?	18,7	62,6	18,7	59,2	11,4	29,4

Ze ztráty zaměstnání v obou zkoumaných letech má strach minimální počet respondentů, což se dá očekávat, když vezmeme v úvahu, že jen počet důchodců, žen v domácnosti a studentů je v obou letech téměř polovina z dotazovaných obyvatel a těchto skupin se ztráta zaměstnání aktuálně netýká.

6.2 Komparace závěrečného názoru respondentů na kvalitu ochrany životního prostředí

Otázky z této části dotazníku byly v obou letech vyhodnoceny pro trvale i přechodně žijící obyvatele. V roce 2016 bylo navíc provedeno vyhodnocení odpovědí

pouze trvale žijících obyvatel. Tabulka č. 14 zobrazuje vyhodnocené výsledky v procentech.

Porovnání výsledků z roku 2016 (trvale žijících obyvatel a trvale i přechodně žijících obyvatel) ukazuje, že se výsledné hodnoty změnilo minimálně.

Komparace výsledků s odstupem 12 let nám ukázala, že oproti roku 2004 se výrazně zvýšil počet obyvatel, kteří si myslí, že je ochrana přírody dostatečně zajištěna a není potřeba tuto ochranu dále zvyšovat. V roce 2004 bylo pro vyhlášení Národního parku Křivoklátsko celkem 39 % respondentů, v roce 2016 pouze 21,1 %, tedy téměř dvakrát méně než v roce 2004.

Tato změna názorů obyvatel mohla být zapříčiněna rozšířením internetu, vznikem sociálních sítí a snazším přístupem k informacím. Také zvýšená medializace problémů, týkajících se jiných, již existujících, národních parků.

Tabulka 14 Komparace dotazníkového šetření provedeného mezi trvale a přechodně žijícími obyvateli v dotčených obcích v letech 2004 a 2016

Číslo otázky	Otázka	2016						2004		
		pouze trvale žijící obyvatelé			trvale i přechodně žijící obyvatelé			trvale i přechodně žijící obyvatelé		
		ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)	ANO (%)	NE (%)	NEVÍM (%)
II. 1.	Domnívám se, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence stávající CHKO, NPR a PR.	61,8	21,1	17,1	64,5	18,7	16,8	36	33	28
II. 2.	Domnívám se, že ochranu území je třeba zvýšit, a jsem pro zřízení NP Křivoklátsko	21,1	55,3	23,7	22,4	57,9	19,6	39	42	19

6.3 Komparace identifikační části obyvatel

Identifikační část, nebo také demografie obyvatel ukazuje složení obyvatel odpovídajících v obou letech a je zde vidět změna s rozdílem těchto dvanácti let. Je zajímavé, že v roce 2016 odpovídal téměř shodný počet obyvatel trvale i přechodně žijících na daném území jako v roce 2004. Trvale žijících odpovídalo převážně více než obyvatel přechodně žijících a to celkem o cca 40 % v obou letech. Tato shoda je čistě náhodná a není možné ji jakýmkoliv způsobem zdůvodnit.

Mužů i žen odpovídalo na dotazník téměř stejně, mužů v roce 2016 52,3 %, oproti tomu v roce 2004 49,3 %. Žen v roce 2016 47,7 % a v roce 2004 50,7 %. Opět tedy stejné složení pohlaví v obou řešených letech.

Věkové složení respondentů se změnilo minimálně. V roce 2016 odpovídalo 37,4 % respondentů s věkem do 30 let, v roce 2004 to bylo o 5,6 % méně, tedy 31,8 %. Ve věku do 50 let odpovídalo v roce 2016 37,4 % a v roce 2004 o 3,1 % méně, tedy 34,3 % obyvatel. Nad 50 let bylo v roce 2016 pouze 25,2 % respondentů, v roce 2004 bylo ve věku více jak 50 let celkem 33,8 % respondentů, tedy o 8,6 % více.

Na vzdělání dotazovaných se projevila změna v letech téměř nejvíce. V roce 2016 odpovídalo respondentů se základním vzděláním celkem 30,8 %, v roce 2004 to bylo pouze 20,4 %, asi o 10,4 % méně, než v roce 2016. Tato změna mohla nastat v důsledku místa a situace, v kterém k dotazování docházelo. Mnou vybrané prostředí a čas, v který jsem dotazník prováděla, odpovídal konci výuky na základní škole, a proto jsem ihned oslovila skupinku adolescentů, nacházející se před touto školou, a která na dotazník odpověděla, je možné, že tazatel v roce 2004 vůbec nevěnoval pozornost a prostor názoru mladších osmnácti let. Respondentů se středoškolským vzděláním v roce 2016 bylo 43,9 % a v roce 2004 celkem 66,2 %, zde je rozdíl 22,3 %, zde opět záleží na tazateli, koho si pro vyplnění a oslovení vybral. Dotazovaných s vysokoškolským vzděláním bylo v roce 2016 25,2 % a v roce 2004 pouze 13,4 %, o 11,8 % méně než v roce 2016. Tato změna může opět vyplývat z náhodnosti, s jakou se vybírá dotazovaný vzorek obyvatel nebo zde může být i vliv dvanácti let, mezi provedenými výzkumy, kdy v roce 2004 bylo celkově mezi obyvateli ČR méně občanů s vysokoškolským vzděláním, než je dnes.

Respondentů, živičích se jako dělníci, bylo v roce 2016 celkem 12,1 % a v roce 2004 10,9, rozdíl je zde nepatrný, pouze 1,2 %. Podnikatelů odpovídalo v roce 2016 21,5 % z celkem dotazovaných, v roce 2004 o 10,6 % méně, celkem 10,9 %. Zaměstnání „rolník“ má v roce 2016 pouze 3 % a v roce 2004 neodpovídal rolník žádný. Důchodců bylo v roce 2016 16,8 %, v roce 2004 s rozdílem 4,6 % oproti roku 2016 celkem 21,4 %. Zastoupení žen v domácnosti bylo v roce 2016 5,6 %, oproti tomu v roce 2004 jen 2,5 %, asi o polovinu méně. Studentů odpovídalo v roce 2016 22,4 % a v roce 2004 14,9 %. Nezaměstnaných respondentů bylo v roce 2016 0,9 %, v roce 2004 to bylo 2,5 %, o 1,6 % více, než v roce 2016. Respondenti s jinými zaměstnáními, než která jsou uvedena v dotazníku, bylo v roce 2016 16,8 %, oproti tomu v roce 2004 to bylo celkem 36,8 %, tedy cca o 20 % více.

Tabulka 15 Demografie obyvatel

	2016	2004
Bydliště	(%)	(%)
Trvalé	71,0	71,1
Přechodné	29,0	28,9
Pohlaví	(%)	(%)
Muži	52,3	49,3
Ženy	47,7	50,7
Stáří	(%)	(%)
Do 30 let	37,4	31,8
Do 50 let	37,4	34,3
Nad 50 let	25,2	33,8
Vzdělání	(%)	(%)
Základní	30,8	20,4
Středoškolské	43,9	66,2
Vysokoškolské	25,2	13,4
Zaměstnání	(%)	(%)
Dělník	12,1	10,9
Podnikatel	21,5	10,9
Rolník	3,7	0
Důchodce	16,8	21,4
Žena v domácnosti	5,6	2,5
Student	22,4	14,9
Nezaměstnaný	0,9	2,5
Ostatní	16,8	36,8

7 Diskuze

Dle celkových výsledků bylo zjištěno, že převážná část respondentů nesouhlasí s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko. Na základě všech okolností se nedají jiné výsledky očekávat. V první řadě doba, po kterou se o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko jedná, je příliš dlouhá a pro obyvatele řešeného území až unavující (Mikušík, 2013). V druhé řadě je jisté, že výjimečné oblasti jsou v dnešní době dostatečně chráněny různými formami ochrany přírody. V nejvíce významných lokalitách je vyhlášena NPR se zákazem vstupu mimo vyznačené cesty. Území je pro turisty atraktivní za stávajících podmínek a pouhá změna na NP Křivoklátsko nic nezmění. Není zde proto důvod zvyšovat stupeň ochrany přírody (Řihák, 2013).

Stále se najdou tací, kteří jsou pro vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Věří, že CHKO nestačí jako ochrana této jedinečné přírody. Poukazují na problém s mizením starých porostů a tím i ztrátu přirozeného prostředí pro vzácné druhy (čáp černý, rak kamenáč nebo kuňka žlutobřichá) (Hůla, 2015).

Jediné, co by mohlo přírodu v okolí Berounky zdevastovat, by byla případná výstavba protipovodňové hráze. Tento návrh na výstavbu byl v roce 2016 velice medializován. Respondenti tuto stavbu často zmiňovali a byli zásadně proti její výstavbě. Kvůli této protipovodňové hrázi byla také sepsána petice. V případě reálné hrozby výstavby hráze, by byli obyvatelé raději pro vznik Národního parku Křivoklátsko. Vznik NP by znemožnil výstavbu.

Nakonec byla výstavba této protipovodňové hráze označena jako nerealizovatelná (Kubala, 2016).

Negativní postoj k národním parkům je pravděpodobně také vyvolán medializací problémů v ostatních národních parcích po České republice. Například problém s kůrovcem v Národním parku Šumava, kdy kvůli existenci I. zóny, nemohlo být provedeno vytěžení napadených stromů. Tyto stromy byly ponechány bez lidského zásahu, čímž došlo k vzniku „mrtvého“ lesa a následnému rozšiřování kůrovce i do dalších porostů.

Podle posledních zveřejněných informací je stávající ochrana přírody dostačující a odpovídá charakteru přírodního dědictví Křivoklátska. Zdá se tedy, že pro tuto chvíli se Národní park Křivoklátsko zřizovat nebude (Šanc, 2017).

8 Závěr

V této bakalářské práci bylo provedeno sociologické šetření na vybraném vzorku obyvatel v uvedené oblasti, podle dotčených katastrálních území, které by se týkal vznik Národního parku Křivoklátsko.

Z výsledků sociologického šetření vyplývá, že téměř 2/3 z dotazovaných obyvatel, nesouhlasí s vyhlášením Národního parku Křivoklátsko. Téměř stejný počet respondentů se domnívá, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence stávající Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, národních přírodních rezervací, soustavy Natura 2000 a biosférické rezervace UNESCO. Vyjma uvedeného zde již od roku 2010 existuje Lesnický park Křivoklátsko se sloganem „území pro přírodu i pro lidi“. Celkem 57 % respondentů považuje tento lesnický park za vhodnou alternativu k národnímu parku.

Dále byla v této bakalářské práci provedena komparace výsledků z roku 2016 s výsledky podobného sociologického šetření z roku 2004. Z výsledků bylo zjištěno, že s odstupem dvanácti let změnili respondenti na vznik Národního parku Křivoklátsko názor. V roce 2004 bylo pro vyhlášení celkem 51,7 %, v roce 2016 bylo pro vyhlášení pouze 33,6 %. Tato změna názoru respondentů na vznik Národního parku Křivoklátsko mohla vzniknout v důsledku odlišného vzorku dotazovaných obyvatel nebo také na základě změn nastalých v této oblasti, jako například vznik Lesnického parku Křivoklátsko nebo situace s kůrovcem v Národním parku Šumava.

Většina respondentů věděla o navrhované změně stupně ochrany přírody a o případném vzniku Národního parku Křivoklátsko.

Tito obyvatelé jsou si vědomi problémů, které by se vznikem Národního parku Křivoklátsko vzešly a převážně proto nesouhlasí a chtějí zůstat u stávajících forem ochrany přírody a území.

Výsledky průzkumu by mohly být jedním z faktorů, který by ovlivnil konečné rozhodnutí, zda národní park zřídit nebo zůstat u stávajících forem ochrany životního prostředí.

Seznam literatury a použitých zdrojů

Tištěné monografie

BORŮVKOVÁ, Jana. Základy statistiky: dotazníkové šetření. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2013. ISBN 978-80-87035-80-1.

KELLER, Jan, NOVOTNÝ, Petr. Úvod do filozofie, sociologie a psychologie: nové pohledy společenských věd. vyd. Liberec: Dialog, 2008. ISBN 978-80-86761-81-7

LAMSER, Václav. Základy sociologického výzkumu. vyd: Praha: Svoboda, 1966.

NEUMAN, William Lawrence. Social research methods: qualitative and quantitative approaches. vyd. Boston: International Students Edition, 2003. ISBN 0-205-35311-8.

NOVOTNÁ, Eliška. Základy sociologie. vyd. Praha:Grada, 2008

RUBÍN, Josef. Národní parky a chráněné krajinné oblasti. vyd. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-808-3.

SLÁDEK, Pavel. Sociologie a podnikání. vyd. Praha: ČVUT, 2013. ISBN 978-80-01-05178-8.

STREJČEK, Jaromír; KUBÍKOVÁ, Jarmila; KŘÍŽ, Jiří. Chráníme naši přírodu. vyd.Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

SZCZEPAŃSKI,Jan. Základní sociologické pojmy . vyd. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1966.

ŠVECOVÁ, Milada; SMRŽ Jaroslav; PETR, Jaroslav. Biodiverzita a udržitelný rozvoj: průřezové téma. vyd. Praha. Klub ekologické výchovy. ISBN 978-80-254-4390-3, 2007.

ŘEHÁKOVÁ, Věra. Sociologie. vyd. Ostrava: VŠB - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2006. 80-248-1074-3.

ŠEDA, Zdeněk.. Ochrana přírodního prostředí - I. Péče o zvlášť chráněné přírody. vyd. Praha: Univerzita J. E. Purkyně v Brně, 1985.

ZÍKOVÁ, Marcela. Křivoklátsko. vyd. Praha: Olympia, 2005.

ŽÁK, Jaroslav. Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů . vyd. Praha: Informatorium, 1997. ISBN 80-86073-10-6.

Články na webových portálech

Lesnické parky v ČR. Lesy ČR. [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z WWW: <http://www.lesy-cr.cz/pece-o-les/lesnicke-parky-v-cr/aktualne/Stranky/lesy-cr-podporuji-vyhlaseni-lesnickeho-parku-krivoklatsko.aspx?retUrl=%2fpece-o-les%2flesnicke-parky-v-cr%2faktualne%2fStranky%2fdefault.aspx%3fpageIvNews%3d2>.

Správa CHKO Křivoklátsko. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z WWW: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz/>.

PAZOURKOVÁ, Eva. Chráníme přírodu. Jablko. [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z WWW: http://www.jablko.cz/Priroda/Ekologie/Priro_ekolo_1.htm.

LORENC, Miroslav. Závěrečná práce – metodika. lorenc.info. [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z WWW: <http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>.

Ochrana území: legislativní ochrana území. NP Šumava. [online]. [cit. 2017-02-08]. Dostupné z WWW: <http://www.npsumava.cz/cz/1016/sekce/ochrana-uzemi/>.

Natura 2000: Soustava chráněných území evropského významu. Natura 2000, AOPK ČR. [online]. 2006 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z WWW: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat=>.

KUBALA, Petr. „Protipovodňová ochrana dolní Berounky-studie retenční nádrže“ – vyhodnocení veřejné diskuse. [online]. 2016-07-01 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.pvl.cz/files/download/vodohospodarske-informace/ppo-dolni-berounky/PPO-Berounka-vyhodnoceni-diskuze.pdf>

MIKUŠÍK, Daniel. Národní park Křivoklátsko zřejmě bude, ačkoli obce už rezignovaly. iDNES.cz. [online]. 2013-07-26 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z WWW: http://praha.idnes.cz/narodni-park-krivoklatsko-zrejme-bude-dhi-/praha-zpravy.aspx?c=A130726_1956281_praha-zpravy_bur

ŘIHÁK, Josef. Národní park Křivoklátsko zřejmě bude, ačkoli obce už rezignovaly. iDNES.cz. [online]. 2013-07-26 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z WWW: http://praha.idnes.cz/narodni-park-krivoklatsko-zrejme-bude-dhi-/praha-zpravy.aspx?c=A130726_1956281_praha-zpravy_bur

ŠANC, Ivo. Kraj se otáčí jako korouhvička: Národní park Křivoklátsko prý nebude. Čtidoma.cz. [online]. 2017-03-01 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.ctidoma.cz/zpravodajstvi-zivot-v-regionu/2017-03-01-kraj-se-otaci-jako-korouhicka-narodni-park-krivoklatsko>

HŮLA, Petr. Přece jen národní park? Kraj jedná o budoucnosti křivoklátských hvozdů. Česká televize. [online]. 2015-02-19 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1504732-prece-jen-narodni-park-kraj-jedna-o-budoucnosti-krivoklatskych-hvozdu>

Legislativní dokumenty

Česko, Ministerstvo životního prostředí. Zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny České národní rady. 1992, Praha. Dostupné také z WWW: [http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1/\\$FILE/Z%20114_1992.pdf](http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1/$FILE/Z%20114_1992.pdf)

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník, 1. strana.....	51
Příloha 2 Dotazník, 2. strana.....	52

Přílohy

Příloha 1 Dotazník, 1. strana

Anketa pro obyvatele na území uvažovaného Národního parku Křivoklátsko

Vážený občane,

fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze je v současné době řešitelem projektu Sociálně-ekonomické dopady v regionu Křivoklátska v případě převedení části území do kategorie užívání „národní park“ (NP).

Protože trvale žijete na území (popř. jej přechodně využíváte k rekreaci), kterého by se změna stupně ochrany přírody dotkla, zajímá nás Váš názor na navrhovanou změnu z doposud existující CHKO Křivoklátsko na případné vyhlášení NP Křivoklátsko. Navrhovaný národní park je o rozloze 10 224ha a zasahuje do katastrálního území Vaší obce. V současné době existují v uvedené oblasti různé kategorie chráněných území (CHKO, UNESCO, Natura 2000, přírodní rezervace a další).

Abychom znali Vaše názory na případné vyhlášení NP, odpovězte prosím na několik níže uvedených otázek (zakřížkováním příslušného rámečku). **Anketa je anonymní.**

I. Zřízení NP bude v některých oblastech stupeň ochrany území vyšší, nežli je dosud v CHKO.

V zájmu této vyšší ochrany:

1. Souhlasíte s vyhlášením národního parku, ve kterém bude výhledově minimálně 75 % území v bezzásahovém režimu (podle IUCN II - Mezinárodní svaz ochrany přírody)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
2. Souhlasíte s pravděpodobným zvětšením území I. zóny, kde bude zákaz vstupu mimo vyznačené cesty?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
3. Domníváte se, že cílový stav lesa ponechaný v bezzásahovém území spontánnímu (přirozenému) vývoji bude odpovídat Vaším představám?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
4. Souhlasil byste se snížením možnosti získávání palivového dříví z místních zdrojů v důsledku vyhlášení 75 % území NP jako bezzásahové zóny (např. ze samovýroby a ze zbytků po těžbě)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
5. Souhlasíte se zákazem pořádání hromadných sportovních, turistických a jiných veřejných akcí mimo vyhrazená místa a akce se souhlasem orgánu ochrany přírody v celém NP?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
6. Souhlasil byste s dalším zpřísněním výkonu státní správy s ohledem na vyšší stupeň ochrany přírody (např. výstavby)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
7. Týkala by se Vás případná ztráta zaměstnání v důsledku omezení některých podnikatelských aktivit (jako je např. snížení těžby dříví, přírodních materiálů, atd.)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
8. Souhlasíte se snížením příjmů obcí v důsledku osvobození od platby daně z nemovitosti z lesních pozemků na celém území NP?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
9. Domníváte se, že případné ekonomické ztráty by mohly být nahrazeny rozvojem služeb pro turistický ruch spojený se zvýšeným zájmem o NP?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
10. Očekáváte, že po případném zřízení NP bude snazší přístup k dotacím ze státního fondu životního prostředí (SFŽP) či z fondů Evropské unie (EU)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
11. Očekáváte, že po případném vyhlášení NP bude Správa NP lépe pečovat o dané území včetně bezzásahové ve srovnání s dnešním hospodařením dosavadních velkých vlastníků lesa na tomto území (Lesy České republiky, Vojenské lesy a statky)?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
12. Domníváte se, že v zájmu zvýšení ochrany území by měl stát vykoupit od všech soukromých a obecních vlastníků jejich lesy a pozemky na tomto území, aby mohl být vyhlášen NP Křivoklátsko?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
13. Očekáváte, že po případném vyhlášení NP se stav lesa na dotčeném území zlepší?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐
14. Obáváte se zvýšení vzájemných střetů mezi Vámi a pracovníky ochrany přírody, případně se zájmovými ekologickými skupinami?	ANO	NE	NEVÍM
	☐	☐	☐

Příloha 2 Dotazník, 2. strana

15. Domníváte se, že zřízení NP Křivoklátsko bude mít vyšší nároky na státní rozpočet? ANO NE NEVÍM
16. Předpokládáte výrazné zvýšení rekreačního a turistického ruchu oproti současnému stavu? ANO NE NEVÍM
17. Myslíte si, že křivoklátským lesům, které jsou z převážné části produktem dlouhodobého hospodaření, prospěje víc ponechání přirozenému vývoji, než je pokračování v současném stavu hospodaření? ANO NE NEVÍM
18. Myslíte si, že je pro naši společnost prospěšné převést ekonomicky prosperující krajinný celek do systému závislého na státním rozpočtu? ANO NE NEVÍM
19. Víte, že v roce 2010 byl založen "Lesnický park Křivoklátsko"? ANO NE NEVÍM
20. Považujete založený Lesnický park Křivoklátsko - "Území pro přírodu i pro lidi" za vhodnou alternativu k národnímu parku? ANO NE NEVÍM

II. Na základě uvědomění si a zvážení výše uváděných skutečností vyjádřete závěrem Váš názor, zda je kvalita ochrany území dostatečně zabezpečena dosavadním způsobem v rámci stávající CHKO, Národních přírodních rezervací a Přírodních rezervací, nebo jste pro její další zvýšení zřízením Národního parku Křivoklátsko:

1. Domnívám se, že ochrana území je dostatečně zajištěna v rámci existence stávající CHKO, NPR a PR. ANO NE NEVÍM
2. Domnívám se, že ochranu území je třeba zvýšit, a jsem pro zřízení NP Křivoklátsko. ANO NE NEVÍM

III. Uved'te prosím (heslovitě), s jakými prohřešky vůči životnímu prostředí se na území CHKO setkáváte (např. nepovolené skládky, vjezd aut na lesní cesty, vypalování suché trávy, znečišťování vodních toků apod.) a jaké zlepšení očekáváte v případě vyhlášení NP.

IV. Identifikační část

- a. Odpovídal: muž žena
- b. Vaše stáří: do 30 let do 50 let nad 50 let
- c. Vaše vzdělání: základní středoškolské vysokoškolské
- d. Současné zaměstnání: dělník žena v domácnosti
 podnikatel student, učeň
 samostatný rolník nezaměstnaný
 důchodce ostatní zaměstnanci
- e. Bydlíte: a) trvale v uvažovaném území
b) přechodně v uvažovaném území

V. Chcete ještě něco dodat:

Anketní lístek nepodepisujte - šetření je anonymní!

Děkujeme za spolupráci!